

Door een toename van de uitbestede, personele en overige kosten verslechterde in 2022 de financiële positie van de top-10 GGZ-organisaties

Financiële benchmark 2022
Top-10 GGZ-organisaties
12 juni 2023

Adstrat heeft over 2022 de benchmark herhaald onder de top-10 GGZ-organisaties om een beeld van de financiële ontwikkeling te krijgen

Achtergrond benchmark

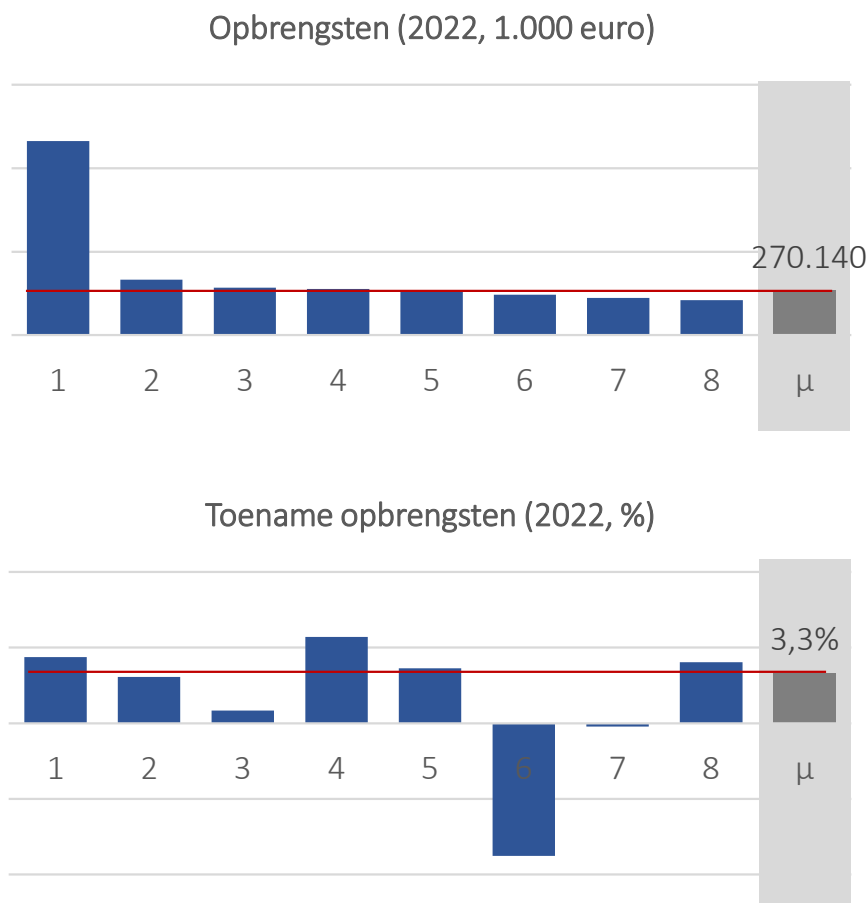
- Voor het zevende jaar heeft Adstrat een financiële benchmark uitgevoerd gericht op de top-10 geïntegreerde GGZ-organisaties om een beter inzicht in de financiële ontwikkeling te krijgen
- De instellingen zijn Parnassia, Altrecht, Arkin, Lentis, Altrecht, Pro Persona, GGz Centraal, Dimence en GGzE op basis van de financiële jaarverantwoording (GGNet en Rivierduinen hebben geen jaarrekening gedeponereerd voor de sluitingsdatum)
- De benchmark geeft een algemeen, indicatief beeld door (mogelijke) verschillen in onder meer regio, verzekeraar, portfolio, cliënten, uitbesteding en administratie tussen de GGZ-organisaties

Methodiek benchmark

- De financiële benchmark is gebaseerd op de gedeponereerde (geconsolideerde) jaarrekening over 2022 van de GGZ-organisaties die voor 1 juni is gedeponereerd (Desan-database)
- Opbrengsten en kosten zijn genormaliseerd voor eenmalige, niet-operationele opbrengsten zoals verkoop van vastgoed (verantwoord als financieel resultaat) en personele kosten in overige kosten (opgenomen onder personele kosten)¹
- De kengetallen worden weergegeven als mediaan (μ) aangevuld met de waarde van de *high-performer* in de groep (HP) die is gedefinieerd als de een na best presterende organisatie (nr. 2)

¹ Met de normalisaties wordt getracht de vergelijkbaarheid van de (sec) zorggerelateerde activiteiten te vergroten

In 2022 stegen de opbrengsten van de top-10 GGZ-organisaties verder met 3,3% naar een niveau van ~270 mln euro per instelling

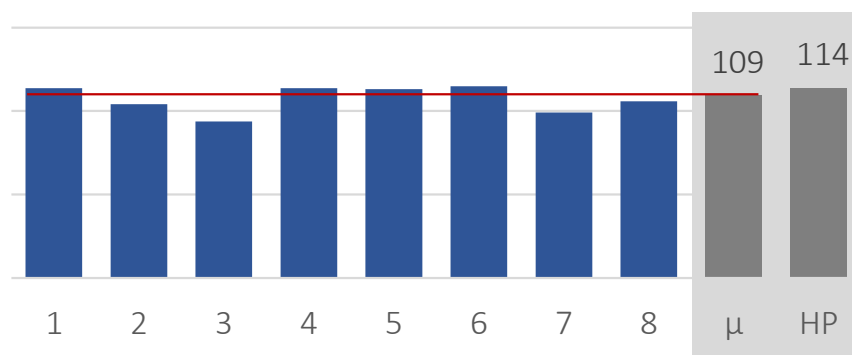
- Met een opbrengstenniveau van 1,2 mrd euro was GGZ-instelling Parnassia in 2022 aanmerkelijk groter dan de andere GGZ-organisaties en was GGzE met een opbrengstentotaal van 211 mln euro verhoudingsgewijs de kleinste instelling in de benchmark
- De mediaan van de opbrengsten van de top-10 organisaties bedroeg ~270 mln euro, wat op basis van de benchmark kan worden gezien als een goede indicator van de opbrengsten van de gemiddelde top-10 instelling¹
- In 2022 namen de opbrengsten van GGZ-organisaties in de benchmark toe met als mediaan 3,3% (2021: 2,9%), hoewel de variatie tussen de instellingen in de ontwikkeling van de opbrengsten groot was binnen een bandbreedte van een daling van 8,6% en een stijging van 5,7%

¹ Gemiddeld bedroegen de opbrengsten in de benchmark 375 mln euro in 2022

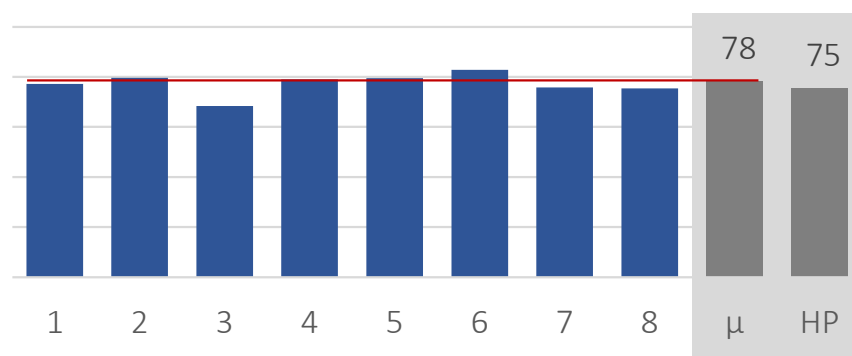
Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

Onder de top-10 GGZ-instellingen stegen in 2022 de opbrengsten per FTE naar 109.000 euro en de personele kosten naar 78.000 euro

Opbrengsten per FTE (2022, 1.000 euro)

Personele kosten per FTE (2022, 1.000 euro)

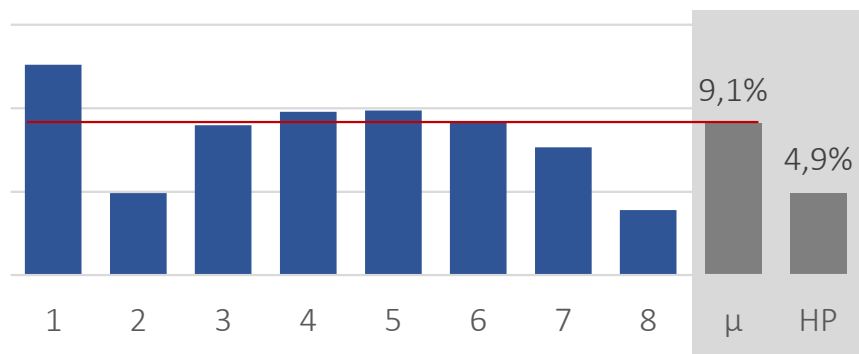
- In 2022 bedroeg onder de GGZ-organisaties in de benchmark de mediaan van de opbrengsten 109.000 euro per FTE in loondienst (2021: 105.000 euro), waarbij de *high-performer* een opbrengstenniveau van 114.000 euro per eigen medewerker realiseerde
- De mediaan van de personele kosten was 78.000 euro (2021: 75.000 euro), waarbij bij de *high-performer* de personele kosten per FTE 75.000 euro bedroegen¹
- De opbrengsten en kosten per FTE kunnen tussen de GGZ-organisaties variëren door verschillen in onder meer regio, verzekeraar, portfolio, cliënten en uitbesteding, waarbij instellingen met bijvoorbeeld relatief meer complexe of intramurale zorg of een grotere mate van uitbesteding hogere opbrengsten per FTE hebben

¹ De personele kosten bestaan in de benchmark uit lonen, sociale lasten, pensioenpremies en andere personele kosten

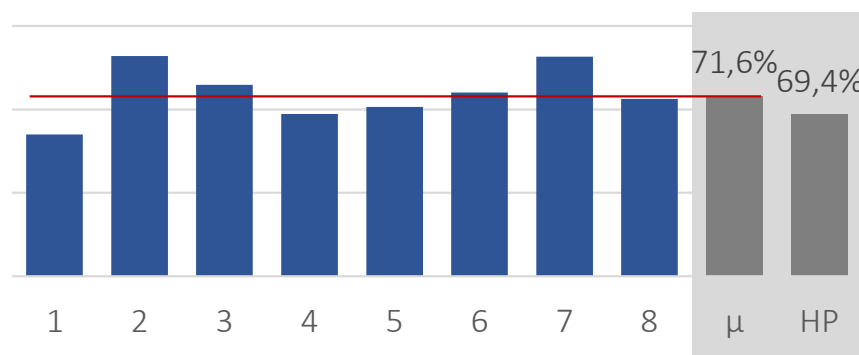
Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

In de benchmark stegen de uitbestede kosten naar 9,1% en de personele kosten naar 71,6%, ofschoon de variatie aanmerkelijk was

Uitbesteed werk (2022, %, opbrengsten)

Personele kosten (2022, %, opbrengsten)

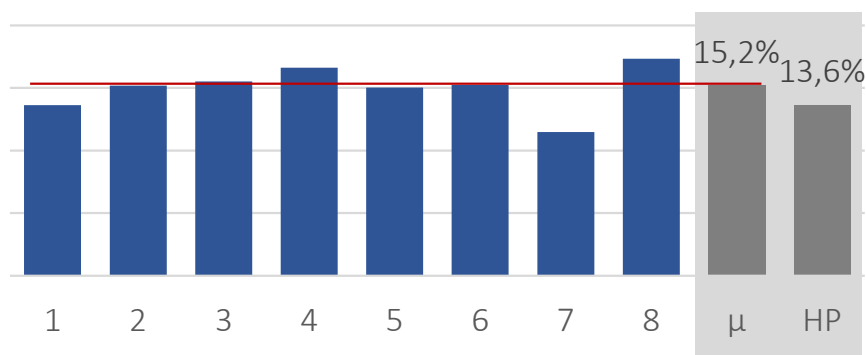
- In de benchmark bedroeg in 2022 uitbesteed werk 9,1% van de opbrengsten (2021: 7,7%), waaronder de kosten van de inhuur van zelfstandig personeel, onderaanneming en uitbesteding van activiteiten als schoonmaak en beveiliging, ofschoon de verschillen uitbesteding groot waren
- De mediaan van de personele kosten bedroeg 71,6% van de opbrengsten (2021: 70,5%), waarbij personeelskostenquote aanmerkelijk varieerde binnen een bandbreedte van 68% tot 76,3% met als *high-performer* 69,4%
- De uitbestede en personele kosten hangen onderling samen als *make-or-buy*-beslissing, omdat bijvoorbeeld de inhuur van zelfstandig personeel en uitbesteding van activiteiten de kosten van uitbesteed werk van een instelling laten toenemen en van personele kosten dalen¹

¹ De uitbestede en personele kosten samen bedroegen voor de *high-performer* 79% van de opbrengsten

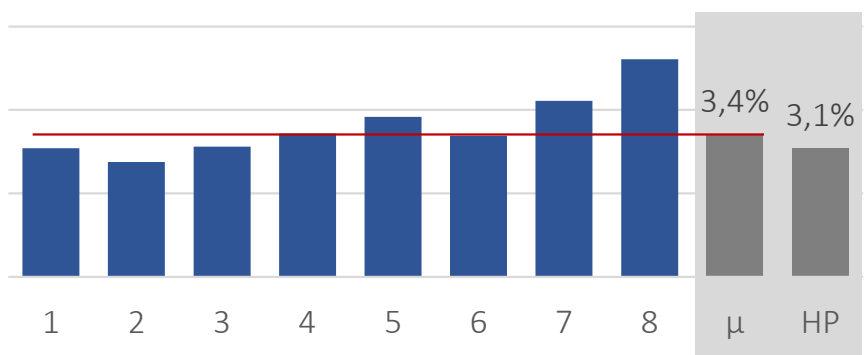
Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

Onder de GGZ-organisaties stegen de overige kosten naar 15,2% en bleven de afschrijvingen met 3,4% van de opbrengsten nagenoeg gelijk

Overige kosten (2022, % opbrengsten)

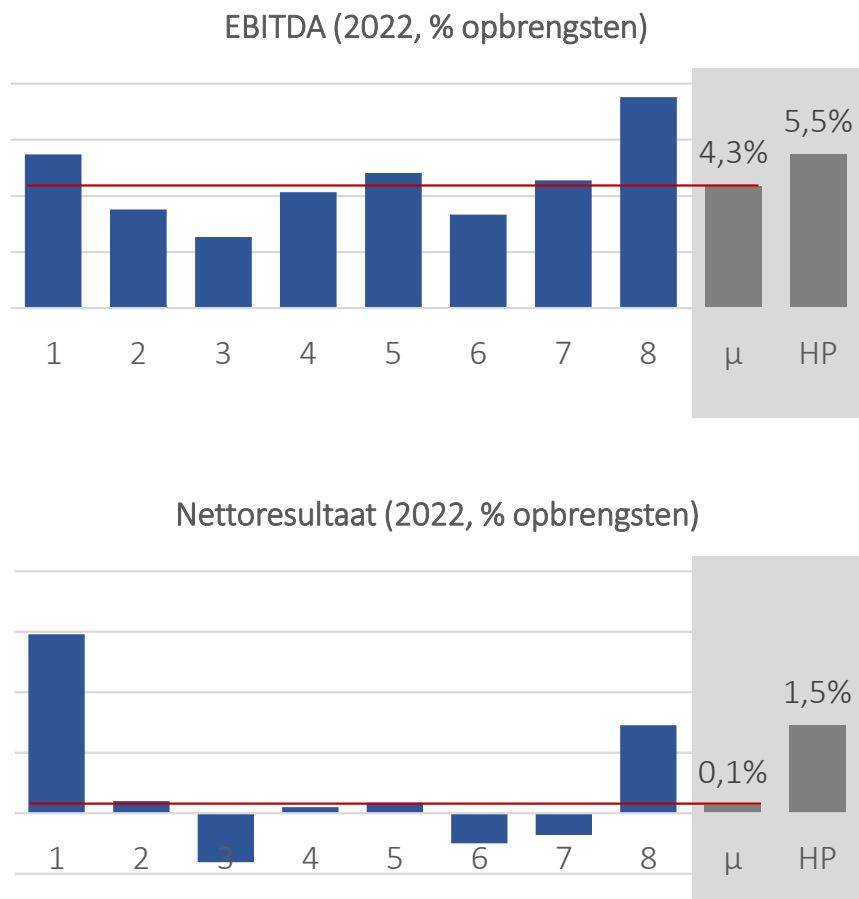
Afschrijvingen (2022, % opbrengsten)

- In 2022 bedroeg de mediaan van de overige kosten, zoals de patiëntgebonden kosten, onderhouds- en energiekosten en algemene kosten van de instelling, 15,2% van de opbrengsten (2021: 14,9%), waarbij de *high-performer* de overige kosten 13,6% van de opbrengsten waren
- De overige kosten worden gedreven door zaken als de mate van intramurale voorzieningen, andere personele kosten en efficiëntie van de bedrijfsvoering
- In de benchmark bedroeg onder de GGZ-organisaties de mediaan van de afschrijvingen op investeringen 3,4% (2021: 3,5%) binnen een bandbreedte van 2,7% tot 5,2% met als *high performer* 3,1%, waarbij het afschrijvingsniveau voor een belangrijk deel wordt beïnvloed door (de omvang en ouderdom) van de vastgoedportefeuille

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

In 2022 namen in de benchmark de EBITDA en het netto resultaat af naar 4,3% en 0,1%, waarbij 3 GGZ-organisaties verlieslatend waren

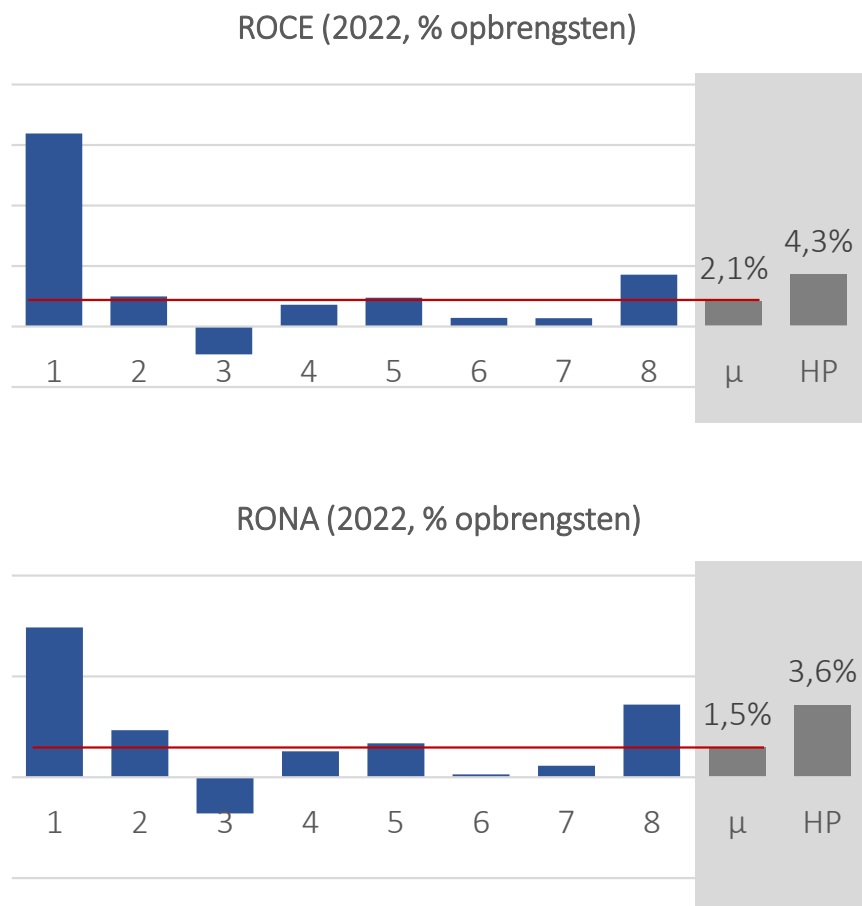

- In 2022 bedroeg de mediaan van de EBITDA, het bedrijfsresultaat plus de afschrijvingen als maatstaf voor de operationele kasstroomontwikkeling, 4,3% van de opbrengsten (2021: 6,8%), waarbij de *high-performer* onder de GGZ-instellingen een EBITDA van 5,5% had¹
- De ontwikkeling van het EBITDA van de instellingen wordt beïnvloed door onder meer de ontwikkeling van het zorgprestatiemodel, het zorgakkoord (IZA), de kosteninflatie en het (langdurig) verzuimpercentage
- In de benchmark was in 2022 de mediaan van het netto resultaat van de organisaties 0,1% (2021: 2,4%) en nauwelijks kostendekkend, waarbij de *high-performer* een netto resultaat van 1,5% realiseerde en 3 GGZ-instellingen (licht) verlieslatend waren

¹ Ofschoon afhankelijk van het investeringsniveau wordt in de GGZ-sector veelal een EBITDA van 7-8% als norm gezien

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

De rentabiliteit van de top-10 GGZ-organisaties, uitgedrukt in de ROCE en RONA, daalde in 2022 in de benchmark naar 2,1% en 1,5%

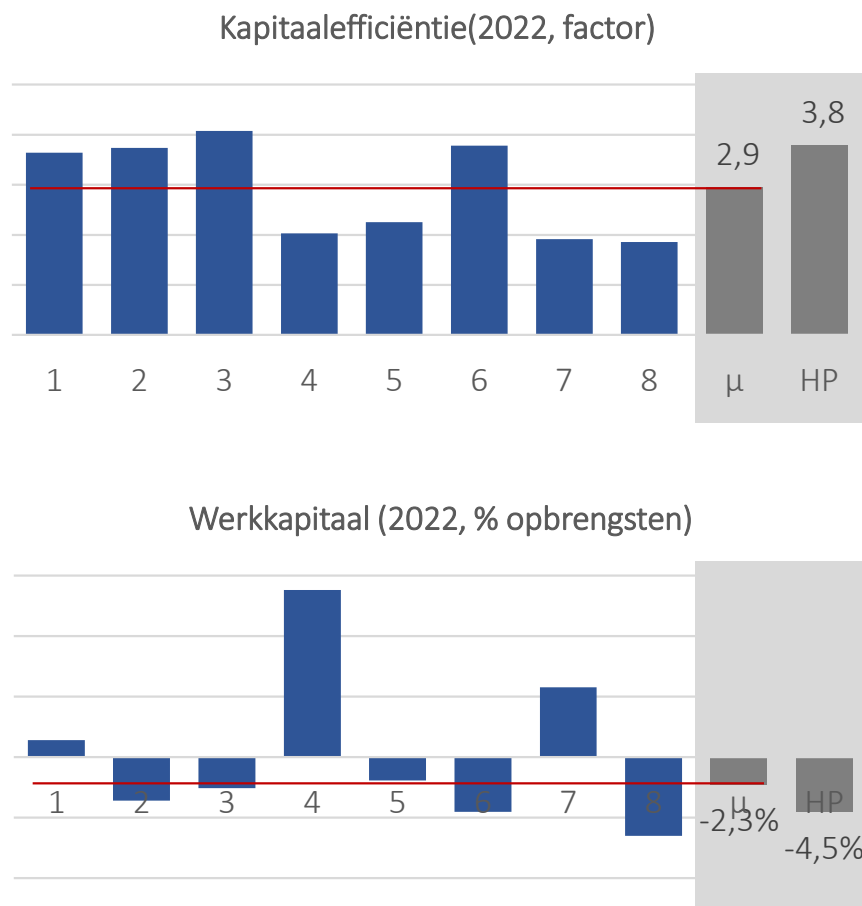

- In 2022 bedroeg de *return on capital employed* (ROCE) als maatstaf voor de onderliggende operationele kasstroomontwikkeling 2,1% (2021: 7,7%), waarbij de variatie onder de GGZ-organisaties aanmerkelijk was en de *high-performer* een ROCE van 4,3% realiseerde
- In de benchmark was de mediaan van de *return on net assets* (RONA) als maatstaf voor de onderliggende netto kasstroomontwikkeling 1,5% (2021: 6,7%), waarbij de variatie groot was en de *high-performer* een RONA had van 3,6%
- De ROCE en RONA als indicatoren voor de rentabiliteit van de GGZ-organisaties worden naast het bedrijfsresultaat en het netto resultaat beïnvloed door het investeringsniveau (het geïnvesteerd vermogen in vaste activa en netto werkkapitaal) uitgedrukt als de kapitaalefficiëntie¹

¹ Voor zorgorganisaties (zonder winstoogmerk) wordt veelal een ROCE of RONA van 4-6% als norm beschouwd

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

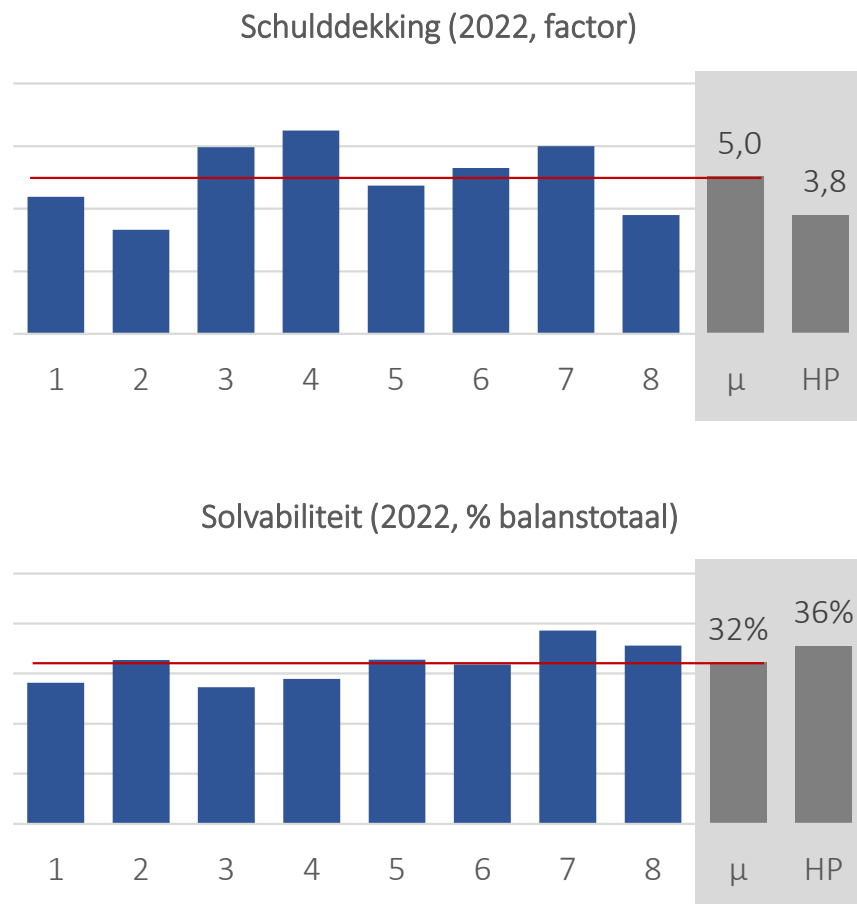
In 2022 bleven de kapitaalefficiëntie en het netto werkkapitaal van de top-10 GGZ-organisaties met 2,9 en -2,3% (nagenoeg) gelijk

- In 2022 bedroeg de kapitaalefficiëntie, de omzet ten opzichte van het geïnvesteerde vermogen met de vaste activa en het netto werkkapitaal, in de benchmark 2,9 (2021: 2,8), waarbij de variatie aanmerkelijk was en de *high performer* een kapitaalefficiëntie van 3,8 realiseerde
- De kapitaalefficiëntie wordt voor een belangrijk deel beïnvloed door (de omvang en ouderdom) van de vastgoedportefeuille van de instelling
- In de benchmark bedroeg de mediaan van het netto werkkapitaal -2,3% van de opbrengsten (2021: -2,3%), waarbij de *high performer* onder de GGZ-organisaties een netto werkkapitaal kende van -4,5%
- De debiteurentermijn varieerde binnen een bandbreedte van 4 en 45 dagen met als mediaan 19 dagen

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

Door de EBITDA-afname verslechterde in de benchmark de schulddekking naar 5, terwijl met 32% de solvabiliteit licht verbeterde

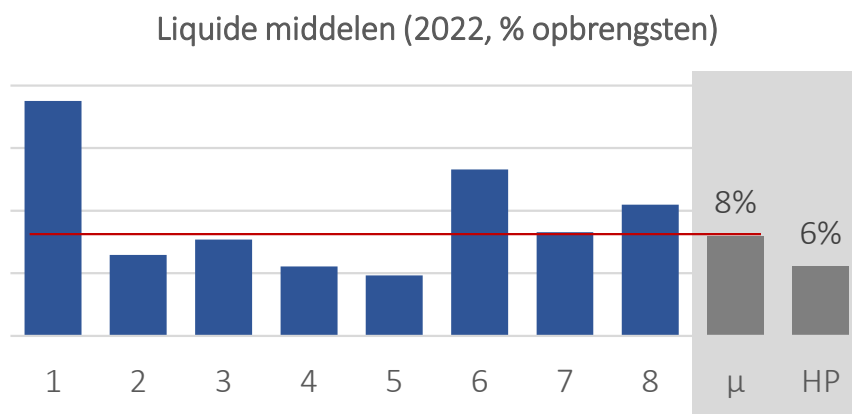
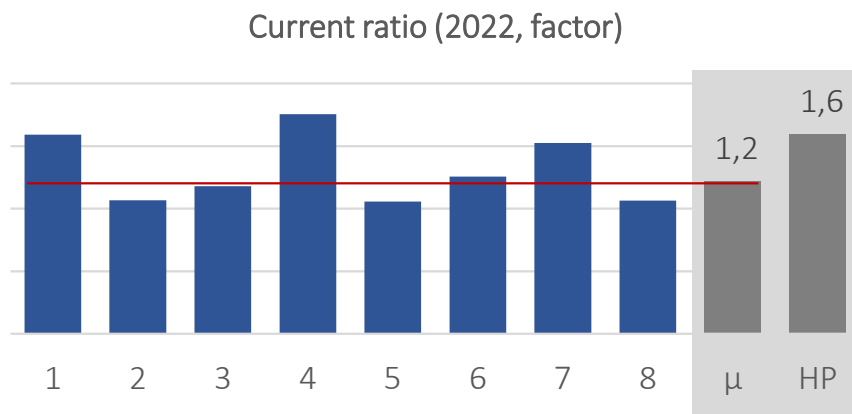

- Wat betreft de schulddekking, de (rentedragende) schulden van de GGZ-instellingen ten opzichte van de EBITDA, bedroeg in de benchmark in 2022 de mediaan 5 (2021: 3,4), waarbij de schulddekking varieerde tussen 3,3 en 6,5 en de *high-performer* een schulddekking van 3,8 had¹
- De afname van de schulddekking onder de GGZ-instellingen wordt gedreven door het gedaalde EBITDA-niveau, waarbij de schulden zelf in 2022 met 7% verminderden door (per saldo) een aflossing van 51 mln euro
- In termen van solvabiliteit, uitgedrukt als het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, bedroeg in de benchmark de mediaan 32% (2021: 31%), waarbij de solvabiliteit varieerde tussen 27% en 39% en de *high-performer* een solvabiliteit van 36% kende

¹ Hoewel grenswaarden kunnen variëren tussen instellingen en financiers wordt een schulddekking van 3-3,5 doorgaans gezien als bovengrens

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

De liquiditeitspositie verminderde met de daling van de current ratio naar 1,2 en van de liquide middelen naar 8% van de opbrengsten

- In 2022 nam de mediaan van de current ratio (de verhouding tussen de vlottende activa en kortlopende verplichtingen als indicator voor de liquiditeitspositie) in de benchmark af naar 1,2 (2021: 1,4), waarbij deze tussen de GGZ-instellingen varieerde in een bandbreedte tussen 1,1 en 1,8, totaal 3 instellingen een ratio van <1,2 hadden en de high-performer een ratio van 1,6 kende¹
- In de benchmark over 2022 varieerden de liquide middelen van de GGZ-organisaties aanmerkelijk tussen 5% en 19% van de opbrengsten met als mediaan 8% van de opbrengsten (2021: 13,6%) met voor de high-performer 6%
- Zowel de current ratio als liquide middelen zijn een momentopname en kunnen door veranderingen in het werkkapitaal door het jaar heen variëren

¹ In het algemeen wordt een current ratio van 1,2 doorgaans als ondergrens beschouwd

Bron: Jaarverslagen; teamanalyse

Door een toename van de uitbestede, personele en overige kosten verslechterde in 2022 de financiële positie van de top-10 GGZ-organisaties

Kerninzichten: Het resultaat na (aanmerkelijk) af

1. In 2022 stegen de opbrengsten van de top-10 GGZ-organisaties verder met 3,3% naar een niveau van ~270 mln euro per instelling
2. De uitbestede, personele en overige kosten stegen naar 9,1%, 71,6% en 15,2%, terwijl de afschrijvingen nagenoeg onveranderd bleven
3. In 2022 namen de EBITDA en het netto resultaat af naar 4,3% en 0,1%, waarbij 3 GGZ-organisaties verlieslatend waren
4. Door de EBITDA-afname verslechterde in de benchmark de schulddekking naar 5, terwijl met 32% de solvabiliteit licht verbeterde
5. De liquiditeitspositie verminderde met de daling van de current ratio naar 1,2 en van de liquide middelen naar 8% van de opbrengsten

Evaluatie: Nadruk op resultaatverbetering

1. Het zorgprestatie-model, het zorgakkoord, de kosteninflatie en het verzuim hebben impact gehad op de ontwikkeling in 2022
2. De financiële positie van de GGZ-instellingen is in 2022 verslechterd door de toename van de uitbestede, personele en overige kosten
3. De EBITDA-afname vertekende de gestegen schulddekking, ofschoon, de schuldpositie van de instellingen een aandachtsgebied blijft
4. Per saldo teerde de top-10 instellingen 93 mln euro in op de liquide reserves, hoewel de liquiditeitsontwikkeling onderling verschilde
5. De benchmark wijst als belangrijkste aandachtsgebied op een resultaatverbetering met een focus op de personeelskostenquote